

Minä, skeptikko:

Marko Petäjäjärvi

”Kunpa jokaisessa ihmisessä asuisi pieni skeptikko”, toivoo Marko Petäjäjärvi – Seiska-lehden pitkäaikainen päätoimittaja, joka irtisanoutui viime vuonna ja perusti kriisiviestintäyhtiö PR24:n.

MARKO PETÄJÄJÄRVI

LAPSUUTENI vietin ufotutkija Rauni-Leena Luukasen naapurikulmilla Rovaniemellä. Luukanen oli lapsen silmin mielenkiintoinen hahmo ja siihen aikaan paljon julkisuudessa. Siellä kun leikittiin, niin katseltiin taivaalle sillä silmällä, että näkyykö niitä Luukasen ufoja vai ei. No, ei näkynyt, vaikka kuinka silmät sirrillä tiirailtiin. Sitten leivottiin lisää hiekkakakkuja.

Olen aina ollut sillä tavalla kärsimätön luonne, että jos joku asia ei kiinnosta, niin keksin muuta tekemistä. Kun olin pikkupoikana kerran tylsässä elokuvassa, aloin huvikseni käännellä ensin sanoja ja sitten lauseita väärinpäin. Harrastus jatkui ja niinpä minusta tuli aika taitava väärinpäinpuhujia. Mitään hyötyä tästä ei ole koskaan ollut, mitä nyt muutama ”esitys” pyydettyä kapakoissa on joskus jotain naurattanut.

Sama asia oli ulkomaankielen opiskelujen kanssa, kun päätin 10-vuotiaana oppia lausumaan luvut yhdestä kymmeneen saksaksi ja ranskaksi nopeammin kuin saksalaiset ja ranskalaiset itse. Vieläkin se onnistuu alle sekunnissa. Kielioppi ei sitten jaksanutkaan enää kiinnostaa.

Ylioppilaaksi tuloni jälkeen en ole opiskellut mitään. Hain kyllä valtiotieteelliseen tiedekuntaan Helsinkiin opiskelemaan. Avasin ensimmäisen pääsykoekirjan Oulun korkeudella aamulennolla Rovaniemeltä Helsinkiin, kun pääsykokeet alkoivat aamupäivällä. Eihän siinä tietenkään läpimenon kannalta hyvin käynyt, mutta eipä tuo silloin eikä varsinkaan jälkeenpäin ole harmittanut.

SKEPTINEN KOIRA JA LUOTISUIHKU

KUULUN KYLLÄ KIRKKOON, mutta Jumalaan perinteisessä mielessä en usko. Skepsikseen liityin muutamia vuosia sitten. Olen kyseenalaistamisen mestari, vaikka sen itse sanonkin. Tituleeraan itseäni ylpeänä skeptikoksi. Se herättää yleensä mielenkiintoa ja vilkasta keskustelua kapakkapöydässä.

Maaailmanympärimatkani ovat avartaneet maailmankuvaani eniten. Kymmenen vuoden ajan reissasin joka vuosi kaksi kuukautta pääasiassa Etelä-Amerikassa ja tein muutaman maailmanympäriennon samalla. Katsoin pienenä Lemmenlaivaa televisiosta ja sehän pysähtyi aina Meksikossa Acapulcon satamassa. Silloin päätin, että tuonne pitää päästä. Acapulcossa olenkin viettänyt yhteensä noin vuoden päivät. Siitä tuli suosikkikaupunkini maailmassa. Nykyään suosikkikaupunkini on tosin New York.

Perheemme koti sijaitsee Kemiönsaarella vanhassa kansakoulussa. Siellä minulla on oma versta, jossa värkkään puusta milloin mitään. Meillä on myös kaksi karhumais-ta newfoundlandin koiraa, Iita ja Martta, ja jälkimmäisessä on komentoja saadessaan myös skeptikon vikaa.

Lukijana olen dekkarirohmu. Jos kirja ei sytytä heti alkusivuilla, heitän sen pois. Kerran isä toi Helsingin työmatkaltaan Iltalehden mukanaan ja läväytti sen pöydälle. Ihmettelin pikkupoikana silmät suurena, että ohoh, onko näinkin värikkäitä sanomalehtiä olemassa! Silloin päätin, että tuohon lehteen haluan töihin.

Lukioaikana toimin Iltalehden avustajana ja paukutin useita juttuja Lapissa 80-luvulla riehuneesta poron-

lihaskandaalista. Armeija-ajan olin tietysti Ruotuväki-lehdessä. Sieltä olin kuitenkin saada potkut ja lipun mai-tojunalla takaisin Lapin lennostoon, kun tein avustajana jutun silloisen Pentagonin päällikön William J. Crowen Suomen vierailusta.

Aiemmin oli uutisoitu, että Crowen lentokonetta Helsinki-Vantaalla vartioimassa ollut varusmies oli tehnyt itsemurhan. Iltalehti sai kuitenkin vihjeen, että osa varusmiehen luodesta osui Crowen koneeseen. Tästä tulkikin iso skuuppi: ”Luotuisuhku Pentagonin päällikön koneeseen Helsinki-Vantaalla!”

Ruotuväessä epäiltiin, että olin vuotanut salais-ta tietoa Iltalehteen, mutta yhdessä Iltalehden silloisen päätoimittajan kanssa vakuuttelimme sotaher-roille, että eihän se niin ollut, ja sain pitää paikkani. Armeijan jälkeen aloitin työt rikos- ja viihdetoimittajana Iltalehdessä.

HUIJAUSRASKAUS JA CLINTONIN PORTTIKIELTO

ILTALEHDESTÄ SIIRRYN vasta perustettuun Seiskaan. Siellä työskentelin kaikkiaan 22 vuotta, joista päätoimittajana 2003-2014. Kovin kohu, johon jou-duin, oli ”Lordi ilman maskia” -juttu. Ostin itse kuvat Lehtikuvalta heti Lordin euroviisuvoiton jälkeen. Niissä Tomi Putaansuu poseeraa studiossa normiasussa ja ne oli muistaakseni otettu aikoinaan Hesarille. Kyse ei siis ollut salakuvista. Suomessa riehunut ennennä-kemätön euroviisuhuuma yllätti totaalaisesti kaikki ja Lordi heitti itse bensaa liekkeihin ”Seiska boikottiin” -projektissa.

Muu media seurasi innoissaan Seiskan vastaisen netti-addresssin kasvamista: ilmoittajia painostettiin, Seiskoista käännettiin kauppoissa tv-kansi näkyville, mielenosoitusta puuhattiin Seiskan edustalle Pursimiehenkadulle ja me työntekijät saimme uhkauksia sieltä sun tääl-tä. Lopputulos oli se, että ”suurmielenosoitukseen” saa-pui muutama henkilö paikalle ja kyseinen Seiska myi ennätyslukemat!

Moni julkkiksista on ainakin sen verran hörhö, että on juttuja medialle myydessään kokenut yllättävän uskoon-tulon tai yliluonnollisen kokemuksen. Myös viihdelehtä vetäessä pitää olla kriittinen. Kerran eräs tunnettu julkkis väitti olevansa raskaana. Sanoin juttua tehneelle toimitta-jalle, että hankkii raskaustestin ja pyytää naista tekemään sen firman vessassa. Niinpä paljastuikin, että nainen ei ol-lut raskaana.

Äskettäin katsoin suuresti ihaillemani Emmerdale-sarjaa, ja siinä Kerry-niminen nainen meni vieläkin pi-temmälle huijauksessaan: hän osti raskaana olevalta nai-selta virtsaa, jota sitten käytti raskaustestissä. Nerokasta!

Kaikenlaista hauskaa on tullut vastaan. Kerran eräs erittäin vaikutusvaltainen media-alan amerikkalain-tuttavani järjesti New Yorkissa jokavuotisia seura-piirijuhliaan, joihin oli perinteisesti osallistunut myös Amerikan presidentti. Bill Clintonin Monica Lewinsky -skandaali oli silloin kuumimmillaan, ja niinpä ystäväni

poisti Clintonin vieraslistalta. Hän siis antoi Amerikan presidentille porttikiellon juhliinsa, hahahaha!

VALEHTELEVA POLIITIKKO JA ELÄMÄN TARKOITUS

TEIN SEISKAA samalla viikkorytmillä koko 22 vuoden ajan. Viime vuonna irtisanouduin lehdestä ja perustin viestintätoimisto PR24:n, jonka tehtävänä on ratkaista yritysten, julkisten ja tavallisten ihmisten julkisuuteen liittyviä ongelmia.

Somen nousu on viime vuosina tuonut mitä erilai-sempiä somekriisejä julkisuuteen, kuten esimerkiksi Hesen makkaraperunakohun. Useilla yrityksillä ei voi olla riittävää asiantuntemusta hoitaa näitä yllättäviä til-lanteita, ja siinä on kriisiviestinnän paikka. Ja minä jos joku tiedän kuinka media toimii, eli pystyn autamaan yrityksiä näissä kriisiviestintätilanteissa. Ei tämäkään ala ole loppujen lopuksi mitään rakettitiedettä.

Skepsiksen julkisuuskuva on kuin tulitikkuaski: asi-allinen ja napakka ja syttyy aina tarvittaessa. Se, et-tä Skepsiksen Huuhaa-palkinnosta uutisoidaan usein laajasti, mutta Sokrates-palkinnosta ei, johtuu yksin-kertaisesti siitä, että ihmisiä kiinnostaa huuhaa fak-taa enemmän. Miksi näin on? Siksi että huuhaa on helpompaa.

Skeptikko on Suomen parhaimpia lehtiä ilman muuta! Menin äskettäin Akateemiseen kirjakauppaan ostamaan irtonumeroa, mutta lehtä ei löytynyt. Myyjä epäili, että Skeptikko ei ole enää heidän valikoimassaan. Näinkö alas Stocka kurimuksessaan on todellakin vajonnut, hirveää! (Lehti oli sillä kertaa todennäköisesti myyty loppuun, toim. huom.)

Journalismin keinoin ihmisiä pitäisi nimenomaan va-listaa ja onkia heille paras mahdollinen tieto. Ongelma on, että Suomessa esimerkiksi politiikan toimittajat ovat kavereita poliitikkojen kanssa, eivätkä he uskalla grilla-ta näitä esimerkiksi tv-uutisissa. Katsojana minua hä-vettää, kuinka helpolla poliitikot pääsevät Suomessa. Asiantuntemusta toimittajilla riittää, mutta ei tarvittavaa röyhkeyttä.

Skeptikkona epäilen aina poliitikkojen lausuntoja ja ajattelen ”jaahas, juurikohan näin on, entäpä jos...”. Kyseenalaistaminen on tärkeää, koska esimerkiksi poli-iitikot valehtelevat ja muuntelevat totuutta niin paljon. Tavallisen tv-katsojan on vaikea pääministerin komment-teja kyseenalaistaa, se pitäisi olla journalismin tehtävä. Homma ei vain tällä hetkellä toimi! Kunpa jokaisessa ih-misessä asuisi pieni skeptikko, niin poliitikotkin joutuisi-va vastaamaan teoistaan.

Mitkä ovat tulevaisuudensuunnitelmani? Kriisien sam-muttamiselle ei näy loppua. Millainen olisi täydellinen maailma? Koirien valtakunta: syödään, leikitään, iloitaan, pajataan, opitaan, erehdytään ja sitten nukutaan paljon ja syödään taas. Mistä totuus löytyy? Se löytyy roskapussista. Olen tutkinut muun muassa laulaja-povipommi Sabrinan roskapussin porilaisessa hotellissa. Mikä on elämän tarkoi-tus? Juhla. Elämä on juhlaa 24/7!